

Social- og ældreminister Astrid Krag's talepapir

Anledning	Samråd AI
Dato / tid	7. september kl. 13.30-15.00
Sted	
Talens varighed	Maks. 10 min.
Talens formål	
Publikum og programpunkt	

Det talte ord gælder

[Indledning]

- Det fremgår ikke direkte, men jeg formoder, at der i spørgsmålet henvises til en konkret sag, der har været omtalt i pressen.
- Jeg har kun kendskab til mediernes beskrivelse af sagen, og på den baggrund kan jeg forstå, at der har været tale om to forløb:
- En sag om tvangsanbringelse, hvor børnene sidenhen er blevet hjemgivet til forældrene.
- Og så er der et senere forløb i retten, hvor forældrene på børnenes vegne har anlagt en godtgørelsessag mod kommunen.
- Som socialminister vil jeg alene forholde mig til det første forløb, der handler om anbringelsessagen i kommunen.
- Jeg vil i den forbindelse gerne starte med at understrege, at når vi taler om sager om anbringelse uden for hjemmet – ikke mindst sager, hvor anbringelsen sker uden samtykke – så taler vi om nogle meget svære sager.
- De fleste forældre passer godt på deres børn, men der er også forældre, der ikke kan varetage omsorgen for deres børn. Eller som direkte gør skade på deres børn, hvor svært det end kan være at forstå.
- For at beskytte børnene i de helt særlige tilfælde, har kommunerne adgang til at træffe afgørelser over for barnet og forældrene. Herunder at anbringe barnet uden for hjemmet, uden at forældrene har samtykket til det.
- Netop derfor er anbringelsesområdet kendetegnet ved at være stærkt reguleret. Både af hensyn til at beskytte børnene, men også af hensyn til at beskytte retssikkerheden for både børn og forældre.
- Det vil jeg komme nærmere ind på om lidt.

[Kommunerne har myndighedsansvaret]

- Først vil jeg gerne gøre det klart, at det er kommunerne, der har myndighedsansvaret og dermed ansvaret for sagsbehandlingen i sager om anbringelse uden for hjemmet.
- Jeg kan som minister ikke gå ind i konkrete sager eller pålægge en kommune at træffe en bestemt afgørelse i en sag.
- Det er kommunerne, der er forvaltningsmyndighed i de sociale sager, og sådan skal det også være. For det er

sagsbehandlerne i kommunerne, der møder familierne og kender deres kontekst.

- Det betyder også, at jeg ikke har kendskab til den konkrete sag ud over det, der er fremgået af mediernes beskrivelse af den. Og at jeg derfor ikke vil kunne svare på spørgsmål, der vedrører det konkrete sagsforløb.
- Jeg vil i stedet redegøre for, hvordan reglerne er på området generelt.

[Om reglerne om anbringelse uden samtykke]

- Der er efter servicelovens regler klare kriterier for, hvornår en kommune kan anbringe et barn uden for hjemmet uden samtykke.
- En anbringelse uden samtykke kræver, at der er åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider *alvorlig* skade. Og der er begrundet formodning om, at problemerne *ikke* kan løses under barnets eller den unges ophold i hjemmet.
- Det er indgribende at tvangsanbringe et barn, og derfor er der også nogle klare retssikkerhedsmæssige garantier.
- For det første træffes afgørelsen af kommunens børn og unge-udvalg, hvor der sidder en dommer for bordenden.
- Afgørelsen kan påklages til Ankestyrelsen af sagens parter – det vil sige forældremyndighedens indehaver og barnet eller den unge, der er fyldt 12 år.
- Ved behandling af klagesagen gælder der en række særlige krav af hensyn til barnets bedste og retssikkerheden for barnet og forældrene.
- Det indebærer bl.a., at sagens parter har ret til gratis advokatbistand under klagesagens behandling.
- Når Ankestyrelsen har behandlet sagen, kommer styrelsen med sin afgørelse.
- Og Ankestyrelsens afgørelser i tvangsmæssige sager kan så kræves forelagt for byretten. Man kan altså efter at have klaget til Ankestyrelsen også få sagen for retten og få en dommer til at se på, om grundlaget for tvangsanbringelsen er i orden.
- Under sådan en retssag gælder parternes ret til gratis advokatbistand også.
- Og barnet har til enhver tid ret til en bisidder, der kan støtte og hjælpe barnet.

[Om reglerne om hjemgivelse]

- Det fremgår af mediernes omtale af den konkrete sag, at børnene sidenhen er blevet hjemgivet til forældrene.
- Jeg kan i den forbindelse oplyse, at en anbringelse ligesom andre foranstaltninger skal ophøre, når formålet er opnået, når foranstaltningen ikke længere opfylder sit formål, eller når den unge fylder 18 år.
- En anbringelse uden samtykke kan altså ikke opretholdes, hvis ikke der er et anbringelsesgrundlag.
- I så fald vil barnet eller den unge skulle hjemgives til forældrene, hvis betingelserne for en hjemgivelse er opfyldt.
- Det kan først ske, efter kommunen har truffet afgørelse om hjemgivelse og om en hjemgivelsesperiode – af hensyn til at forberede barnet på at skulle hjem til forældrene.
- Det gælder uanset årsagen til anbringelsen.
- Når kommunen skal tage stilling til, om et anbragt barn kan hjemgives, skal kommunen bl.a. vurdere, om der er sket væsentlige ændringer af forholdene hos barnet eller forældrene.
- Det, at et barn bliver hjemgivet til forældrene, er altså ikke nødvendigvis et udtryk for, at barnet ikke skulle have været anbragt i første omgang.
- Der kan eksempelvis være sket en udvikling hos barnet eller forældrene under anbringelsen, som betyder, at en hjemgivelse nu er det rigtige for barnet.
- Der kan være flere forskellige årsager til, at et barn eller en ung er anbragt uden for hjemmet. Og som jeg sagde tidligere, så har jeg ikke nærmere kendskab til forholdene i den konkrete sag.
- Men jeg kan oplyse, at det at politiet beslutter at indstille en efterforskning og frafalde en sigtelse mod forældrene, ikke nødvendigvis er ensbetydende med, at der ikke længere er et anbringelsesgrundlag. Eller at betingelserne for at hjemgive et barn eller en ung i øvrigt er til stede
- Det vil i alle tilfælde bero på en konkret og individuel vurdering i den enkelte sag.

[Om retssikkerhed i anbringelsessager generelt]

- For at opsummere, så er servicelovens regler altså skruet sådan sammen, at det er *barnets* bedste, der er i centrum. Det gælder både i forhold til reglerne om

anbringelse og i forhold til reglerne om hjemgivelse af et anbragt barn eller ung.

- Jeg anerkender fuldt ud, at det er svære og komplekse sager i praksis. Der er forskellige interesser på spil. Og netop derfor er reglerne på børnenes side.
- Udgangspunktet er at beskytte barnet eller den unge. Også selvom det i nogle tilfælde er imod forældrenes ønske.
- Det står jeg fuldt ud på mål for.
- Men jeg er også glad for, at vi i Danmark har et system, der betyder, at man som part i en sag har mulighed for at få efterprøvet afgørelsen. Så både Ankestyrelsen og retten har mulighed for at tage stilling til den vurdering, som kommunen har foretaget.
- Retssikkerheden skal selvfølgelig være i orden. Det gælder ikke mindst i de mest indgribende sager, hvor et barn anbringes uden samtykke.

[Afrunding]

- Med det vil jeg sige tak for ordet.
- [Ordet gives til Justitsministeren.]